

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése,
hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Tizenharmadik évfolyam.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

A koalíció bűnlajstroma.

Tönkretették, kiuzsorázták az országot.

A munkapárt programja.

A Khuen-Héderváry kormány programja világos és reális: Deák Ferenc és Kossuth Lajos nagy hagyatéka alapján felépíteni a magyar, nemzeti, demokratikus államot.

Deák és Kossuth szellemének alapján, melyet fejleszteni kell, demokratikus alapon, melyet mélyebbre kell alapozni, kell kiépíteni a magyar nemzeti államot.

Magyar, nemzeti állam ez a cél, a szent cél, minden egyéb csak eszköz, mert ez az ország csak akkor tud erős és boldog lenni, ha már magyar nemzeti államot alkotunk, ha magyar népünk közös akaratra jutott, akkor lehet csak arra gondolni, hogy a távolabbi, ideális nemzeti célokért is harcba leegyezdünk.

Franciaország azért bír el annyi megrázkódtatást, mert tisztára francia s a kis Szérbia is, ez az operett ország, azért bír el annyi változást, mert tisztára szerb nemzet.

A Khuen-Héderváry kormány eszközei világosak és reálisak. Rendet teremteni az egész vonalon; munkaképessé tenni a képviselőkét; kibékíteni a nemzetet királyával, s ez eszközök által újra a becsültet nemzeti munka útjára terelni a nemzetet. Rendes megszavazott költségvetés által alkotmányos formában gazdálkodni, a közös ügyeket pedig a delegációk által intéztetni. Ezenfelül rendezni a szociális kérdéseket, alaposan segíteni az ipar, kereskedelem és földművelés bajain és mindenfelelt reformálni a választói jogot.

A miniszterelnök, meg az egyes miniszterek szavaiból ezt a programot lehet leszűrni.

Nos, mindez reális, elérhető, beváltható program. Nem nagyhangu ígéretek ezek, nem ködfátyolképek s nem porhintés a szembe, hanem reális. Mi jobb: egyszerű, kevesebb programot adni s ezt be is váltani, avagy fényes ígéretekkel biztatni a nemzetet, elérhetlen célokot kitűzni és azután ezeket be nem váltva, be nem válthatva, a nemzetet csalódásba vinni?

Híszén igaz, mi hamar indulunk hangzatos jelszavak, elérhetetlen álomképek után, debát tanultunk s kijózanodtunk. Megtanultuk, hogy amikor önálló vámtartletet ígérték, felemelt kvótát kaptunk; megtanultuk, hogy amikor

progresszív adót vártunk, olyan adótörvényt kaptunk, melyet a Khuen-kormányának hatályon kívül kell helyezni, mert a középosztályra oly káros s megtanultuk, hogy mikor általános s egyenlő s... It szó, pluralitással izgattak fel; ... hogy amikor katonai vívmányokról amodoztunk, akkor Andrassy a kilences bizottság pontjait sem tudta kieszközölni, amit már Tisza István is megkapott és megtanultuk azt is, hogy az önálló nemzeti bankot csak úgy tudjuk megkapni, ha az 1910. december 31-én éjjel 11 óra 59 perc és 59 másodperc ki lehet vívni, vagyis hogy az önálló bankot olyan terminusra kell felállítani, amikorra felállítani lehetetlenség.

Nos, ilyen programot többé nem kérünk. Nekünk: magyarságra, iskolákra, kórházakra, jó közutakra, humánus és kulturális intézményekre, egyszerűbb igazságszolgáltatásra, közvetlenebb közigazgatásra van szükségünk, mi azt akarjuk, hogy az állami hatalom az iparnak, kereskedelemnek és földművelésnek is gyámoltója legyen, mert e három foglalkozásban van a nemzeti gazdagodás forrása, tehát az anyagi erő, amelyik nélkül politikai erő sincs.

Mi nem akarunk tovább selemyaszólkál hivalkodó koldusok lenni, ha e zászlókon csábitó jelszavak is vannak. Mi nem akarunk a kirakatokban papiros sonkákkal kérkedni, amikor magunk éhezünk s nem akarunk szép, de elérhetlen célokot tűlekedni, miközben a nemzetiségnek a nyakukra nőnek.

Majdnem tíz évet elvesztettünk e nemzet életéből, haladásából. Mi haladtunk, fejlődöttünk, erősödöttünk 1867. óta folyton, gazdagodtunk, nyugati állam lettünk, de amióta az örökös obstrukció, ex-lex, személyes tozszakodás megbénította az országgyűlés munkáját, a nemzet ereje is megállt s 10 év óta egy ponton vesztelünk.

Ez nem lehet így tovább!

Ne felejtjük el, hogy magyar miniszterelnök megbuktatott már egy külügyminisztert! Ne felejtjük el, a király szobrot emeltett már Bocskaynak, Bethlennek. Ne felejtjük el, hogy a hadsereg császári és királyi lett, hogy

Budapest székesőváros lett, hogy Vilmos császárt Budán látta a király vendégül, hogy a honvédségnek ágyukat szavaztak meg. Hát hiszen mindez együtt véve sem sok, de haladás, fejlődés, ha lassu haladás is. És ki tudja, hogyha így haladtunk volna tovább, hol tartanánk ma? Talán már kosszorut küldött volna a király Aradra is, talán már állana a szabadságszobor, talán előbbre volnánk a katonai kérdések ügyében is és talán 1817-re törvényhozásiag megvolna állapítva az önálló bank s az önálló vámtartlet is. Mert királyával egyetértve, békés munkában sokat tudunk volna elérni, amit így nem tudtunk elérni, mert ezek olyan kérdések, melyeket nem fegyvercsörtéttel, erőpróbbával, kivívó daccal lehet megoldani, hanem szeretettel, ragaszkodással és egyetértéssel.

Igen, ismétéljük, a 8 lóerővel dolgozó masinával 10 lóerős munkát akartunk végeztetni, hát persze, hogy szétrobbant a kazán. S most ne kívánjuk, hogy, megint túlfeszített gőzei dolgozzunk, hanem foltozzuk meg először a kazánt, azután hozzuk rendes munkába.

Ne várjunk hát nagyhangu szólamódokat programmnak. Ne várjunk légvárakat süppedékes talajon. Ne bízzunk szerfelett való biztatásokban. Legyen a programm szerényebb, kevesebb, de reális vagyis olyan, amit a kormány be is tud tartani. A nemzeti munkapárt programja pedig olyan, amit az teljesíthet és amit az teljesíteni is fog.

Eleget csalódottunk már és lelkesedéssel köszöntjük a szép jelszavak helyetti igazi munkát is, sikert is, eredményt is a nemzeti munkapárt jegyében.

— **Pártiroda.** A bajai munkapárt irodája a Nemzeti Szálló földszintjének 18. és 19. számú szobáiban van és reggel 8-tól este 9-ig a nagyközönségnek egész készséggel áll rendelkezésére. A pártvezetőség felkéri a választópolgárokat, hogy pártügyekre vonatkozó minden kérdésben a pártirodához forduljanak. A pártiroda bejárata a Nemzeti szálló sugóvicaparti oldalán van.

Rágalom nagykereskedők.

Valentin lapja ismét hazudott.

Már nem is talál az ember illő címet ahoz, hogy érdeme szerint nevezze azt az alias harcmodort, melyet a Valentin-lapja hasábjain nap-nap után világot lát.

A hazugság volt a szülőanyjuk, a hazugság lesz a megölőjük. Minden józanul gondolkodó embernek hatat kell fordítania ennek a hazugság bűnében fogamzott pártnak.

Látják a végüket, látják, hogy a polgárság kiábrándult belőlük s hogy mégis, ha csak pillanatilag is a víz színén tarthassák magukat a legromább eszközökben sem válogatnak.

Lapnak csufolt röpiratukban egy óvást közölnék, hogy ezzel a nemzeti munkapártot és annak vezetőit lekisebbitsek. Ez nem újságírás. Ilyen fegyverekkel tisztességes pártok nem dolgoznak.

Tessék azokkal a polgárokkal kirukkolni, akiknek a nemzeti munkapárt adósa maradt. Ha nem vették ki teljesen a becsületérés belőlük, akkor meg is tessék ezt, vagy pedig lesz bátorsága végre Valentin mesternek ahoz, hogy kinyilatkoztassa, hogy ez az óvás tévedés.

A nemzeti munkapárt ellen senki sem léphet fel követeléssel, mert nem veszteget, nem itat, nem etet, tehát nem is lehet ily értelmű adóssága. A nemzeti munkapárt az érvek fegyverével harcol, annak igazával hódít. A nemzeti munkapártnak nincs szüksége arra, hogy vesztegessen. Ha azonban mégis valakinek követelni valója lenne, az *semmi esetre sem a párt adóssága* és hogy nem fizeti a párt, azt talán még Valentin is jogosnak találja. A párt nem tartozik, egyes emberek adósságát pedig nem fizetheti, azt tessék azokon követelni, akik az adósságot csinálták.

A vig özvegy és a társa.

Asszonyok a politikában.

Éjfélé előtt, éjfélután.

Szerda este van, a csillagos égboltról mosolyogva tekint alá a szende arcu hold, messze kelet felől pedig rohanva közeledik a föld felé az üstökös. Csend van, nem hallik más, csak a sugovcai békák szerelmes éneke.

Igy fest az est röviddel tíz óra előtt. De egyszerre csak kocsirobogás és rikácsoló női hangok verik fel az est csendjét.

Két harcias amazon ül a kocsiiban és énekelve busul azon, hogy Valentin Emil párta haladik. És hogy énekel a két asszonyság, névszerint öv. *Prokop* Jakabné és *Gibicz* Jánosné, öröm — nem hallani. Szép, rikácsoló hangja van mind a két nőnek és azzai énekel.

Kocsizva énekelve, vagy énekelve-kocsizva eljutnak a Fehérlő-utca. Itt a szemükbe tűnik egy Podmaniczky zászló. Mit csinál ilyenkor két rosszhangozó énekelő, de kocsin ül asszony? Kibálint kezd.

— Le vele, abucul! Hallik a hölgyek bájós hangja. És hull az áldás a zászlós házra és annak lakójára, mindazideig, míg a láthatáron fel nem tűnik két csendőri alakja.

— Ebből baj lesz, szól az özvegy.

— Abbiz, felel a társa.

— Gyerünk kocsi, lehelik a hölgyek a kocsi fölébe.

— Gyerünk ám, de majd velünk néném, szólnak az udvariatlan csendőriek és már viszik is a nőket lakásukra, ahol igazolás és szerencsés jóéjt kívánás után a kiérdemelt nyugovóra engedik őket.

A mulató hölgyek ellen közönség elleni kibégáserít megindították az eljárást és a rendőrkapitányság előtt nyer befejezést ezen mulatságos éjfélelőti történet.

Éjfél után, hajnalban a Hunyady utcai hölgyközönség rendezett egy ingyenes látvánosságot. Ugyanis tudni kell, hogy ezen utca egyik oldalán a függetlenségi párt egy pár embere szerénykedik, míg a másik oldalán lakó polgárok a nemzeti munkapárt hívei.

A különböző politikai hitvalláson levő nők összekeltnöböztek. A függetlenségi párti asszonyok felhánták a munkapártiaknak, hogy elakarják adni a hazát, és olcsón akarják azt eladni.

A mulatságnak a csendőrség vetett véget és a hazát féltő asszonyságok ellen megindította az eljárást.

HIREK.

— Az a bizonyos díszörség. A Bajai Független Ujság, most már azzal lepi meg a világot, hogy a nemzeti munkapárt képviselőjelöltje, báró Podmaniczky István melletti hangulat keltséjéért a pénzügyőr pénzt osztott ki a gyerekeknek. És a pénzosztás miatt volt eljenzés, lelkesedés és a gyermekek körében. Kedves szomszéd, ez a dolog egészen másként történt. A függetlenségi párt egyik embere tegnap délután összecsofított egy csomó gyereket és fejenként 6, szóval is hat fillérrel megajándékozta és azon utasítással látta el a fiukat, hogy a munkapárt jelöljét dobálják meg. Az a pénzügyőr véletlenül arra járt és megtudván miről van szó, figyelmeztette a gyerekeket, hogy baj lesz, ha a függetlenségi párt embereinek utasítását követik. A gyerekek megszülettek a figyelmeztetést és amidőn báró Podmaniczky Éndre arra ment, nagy óvációt rendeztek tiszteletére. A pénzügyőrrel egy krajcárt sem kaptak, a függetlenségi pénzt azonban megtartották. Az a dolog így történt.

— A Bajai Széchenyi Szövetség alapszabályait a m. kir. belügyminiszter 21916/V—a. 1910. számú rendeletével láttaamozta. A rendelet most érkezett a polgármesteri hivatalba.

— Az apatini mandátum. Zsuzsori József dr. az apatini kerület nemzeti munkapárti képviselőjelöltje most járja a kerület községeit s mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel várják és fogadják. Zsuzsori megválasztását egész biztosra veszik még az ellenpárton is.

— Gyermek a levesben. Szabadkáról írják: Sulyos szerencsétlenség történt ma Szabadkán. Egy kis gyerek leforrta magát és halálos égési sebeket szenvedett Szokola Mátyás VIII. köri földmives két éves kis fia a konyhában játszadozott. Édesanyja letett a földre egy fazék forró levest, amit a gyerek véletlenül magára rántott. A forró leves összezégette a kis gyerek testét; sérülése oly sulyos, hogy a kórházban elethalál között lehet.

— Pásztorcsy cs. és kir. udv. szállító virágkereskedése, Budapest, VIII. Rákóczi-ut. 3. Képes arjegyüket kívánatra díjtalanul küld.

— Egy kis furfang. Hogy erősen sütkédtett, békésen ballagott az utcán egy munkapárti polgártárs s nem kis örömmel látta legtöbb helyütt a Podmaniczky-zászlók aranyos végét, amin csillogtak a holdszarak. Amint így andalog, egyszerre csak az egyik padláslyukból behuzaák szép lassan a Podmaniczky-zászlót s csakhamar hűdugják a Rajkét. A polgártárs kíváncsi volt a páfordulás okára s békésen állt meg a ház előtt, amikor nyílik az ajtó s mosolyogva jön ki a komája

— Adj! Isten komám, hát kend mit csinált — kérdi attól meglepetve.

— Hm — pislant ravaszul a komá — tudja bátya, aszonták a rajkiak, hogy ha be nem húzom a báró zászlóját letépdelik. Fogom hát erre magam, oszt gondolom magamban, inkább csak kitzűzöm a Rajk urét, osztég a sötétben úgy sem látják hogy míféle, ezt még éntőlem nyugodtan lecsupálhatik. . . .

— Az őszi hadgyakorlatok. Az idei őszi nagyhadgyakorlatokat Zemplén- és Sáros megye felső vidékén fogják megtartani. Az előkészületek megtétele céljából tizenhét tagú bizottság ment Sztrpókóra és véglegesen megállapította, hogy a király főhadiszállása Sztrpókón lesz báró Huszár Zsigmond kastélyában.

Előfizetési felhívás.

Lapunk mai száma, melyet kezében tart, mutatványszám. Megakarjuk ösmertetni azt a politikát, melyet vallunk, amely igaz meggyőződésünk szerint az egyetlen, mely szerettünk hazánk boldogulása, városunk fejlődése felé vezet. Pillantson vissza a közelmúltba, a frázis emberek uralma idején és gondolkozzék afelett, hogy mit kapott ez a szegény ország, mit nyert Baja város tőltik. Hamar eltálla. Semmi! Az ígéretek, ígéretek maradtak; a szűnő fűben volt vizsgálókosztá eltrekellették, felzavarták a nemzet nyugalmát és az egészséges élet fejlődését minden vonalon megakasztották, mert egyéni céljaikat nem valósíthatták meg. Csunya dolog ez, rablópolitika, de sajnos, az események igazolják.

Ezen akart, csekély erejéhez mérten, lapunk változtatni. Ettől az országra káros, veszedelmes politikai akarnokoktól szándékozik lapunk az igaz, a nemzet fejlődését biztosító, önzetlen munkások taborába téríteni a megtévesztett közvéleményt, Nem cifra szolnokrat kell nekünk, hanem munka, hogy gyarapodhassunk, gazdagodhassunk.

Minden igaz, hazáját szerető magyar embernek erkölcsi kötelessége táborunkba jönni, megtörni egyszer s mindenkorra a hazafias kódashat, de önérdéküket szolgáló vitélgyelgének hatalmát. A hazaszeretet nem a tintatartók dobálásában, védtelen emberek bántalmazásában merül ki.

Igaz örömmel tölt el bennünket az a remény, hogy minden igaz magyar szívesen keres fel bennünket, igaz lelkesedéssel üdvözlő vállalkozásunkat.

Egyben bejelentjük, hogy a mai nappal hetenként kétszer, de szükség esetén többször is jelen meg lapunk. Az előfizetés összegét oly miniatumban állapítottuk meg, hogy mindenkinek könnyen hozzáférhető. Hogy teljesen megismerje eleink erejét, igazságát, lapunkból pár számat díjtalanul fogunk megküldeni.

Előfizetési ár:

Égész évre . . .	10.— kor.
Félévre . . .	5.— "
Negyedévre . . .	2:50 "
Egyes szám ára . . .	—10 "

A szerkesztésért Tártszerkesztő:
ÖRTUTAY ISTVÁN SPITZER ZOLTÁN.
felelős.